

2006-04-07

nr 4/06

TCO granskar

Europas kvinnor tvingas välja bort barn

www.tco.se

Författare:

Thomas Janson
Internationell Sekreterare, TCO
e-post: thomas.janson@tco.se
tel: 070-481 91 20

Ulrika Hagström
Samhällspolitisk Utredare, Jämställdhet,
TCO
e-post: ulrika.hagstrom@tco.se
tel: 070-555 12 20

Innehållsförteckning

Förord	2
Sammanfattning	3
Bakgrund.....	4
Om undersökningen	6
Resultat	7
Slutsatser	10

Förord

Jobb skapar tillväxt och välbefinnande. Genom att fler arbetar bygger vi förutsättningar för välfärd.

För att Sverige skall kunna nå upp till sysselsättningsmålet på 80 procent behöver det skapas runt 300 000 nya nettojobb under en tioårsperiod. TCO driver därför inför valrörelsen ett arbete för att få ökat fokus på hur vi ska skapa fler jobb, hur vi ska kunna öka tryggheten i omställningen och hur satsningen på utbildning och kompetensutveckling ska bli ännu bättre.

I det perspektivet är Europasamarbetet allt viktigare. Sverige är en del av EU. Och vi måste i ännu högre grad påverka länderna i Europa till en mer offensiv jobbsatsning.

Sverige och Europa utsätts i allt högre grad för en globaliserad ekonomi, där företagen har världen som sitt spelplan. I den kommer kreativitet, tillit, trygghet, och tolerans att vara viktiga värden för att skapa tillväxt och utveckla välbefinnande.

Förmågan till omställning avgör Sveriges förutsättningar att skapa 300 000 nya jobb. Jobb försvinner och nya, förhoppningsvis mer kvalificerade jobb skapas. Därför måste människornas beredskap att ta sig an nya uppgifter öka. I det måste det också finnas en trygghet där arbetslöshet eller sjukdom inte betyder att man får gå från hus och hem. Istället måste inriktningen ligga på möjligheter till utbildning, rehabilitering eller andra åtgärder för att kunna komma tillbaka till arbetsmarknaden. Starka välfärdssystem ökar viljan och förmågan att möta en osäker framtid.

Människans hjärna är idag den främsta produktionsfaktorn. Det är ingen slump att länders framtid bedöms med hjälp av indikatorer som utbildningsnivå, patent, kreativa miljöer och entreprenörskap. Sverige kan inte och skall inte konkurrera på världsmarknaden med låga löner utan istället med produktion och tjänster med högt kunskapsinnehåll. Individernas kunskaper och kreativa förmåga avgör Sveriges konkurrenskraft.

Skall vi klara en hög tillväxt och ett högt jobbskapande måste vi utveckla och ta till vara människors kompetens, oavsett om de har studerat i Teheran eller Karlstad. Tilliten är väsentlig för ett komplext samhälle som det svenska. Låg grad av korruption, tillförlitlighet, klara och tydliga regler skapar grund för ekonomisk tillväxt och utökade kontakter mellan människor. Välfärdssystem som underlättar förvärvsarbete, utbildningssystem som skapar konkurrenskraft och en aktiv arbetsmarknadspolitik blir allt viktigare för att Europa ska bli en av världens mest konkurrenskraftiga ekonomiska regioner.

För att belysa den europeiska dimensionen i jobbskapandet kommer TCO under rubriken ”Europa och jobben” att presentera undersökningar och rapporter. Syftet är att bidra till en mer aktiv diskussion om Europasamarbetet och jobben. Vi kommer att presentera fakta om jobbutvecklingen i Europa och vi kommer att presentera vad medborgarna i samtliga medlemsländer tycker i ett antal jobbrelaterade frågor.

Sammanfattning

Europa står inför en demografisk kris som påverkar tillväxten, pensionssystemen och arbetslivet därför att det föds allt färre barn, och därför att vi lever allt längre upp i åldrarna. Den yrkesaktiva andelen av befolkningen minskar således i många av Europas länder. Vi behöver fler arbetade timmar för att öka den ekonomiska tillväxten och därför måste kvinnors sysselsättningsnivå i Europa öka.

Går det framåt eller bakåt med jämställdheten? Vad tycker medborgarna i de olika länderna? TCO ställde frågan till 1 000 personer i fem EU-länder: Sverige, Tyskland, Storbritannien, Italien och Polen. Undersökningen genomfördes under oktober 2005 av undersökningsföretaget Field Work Scandinavia.

Undersökningen visar att

- I alla länder ansåg en övervägande majoritet av de tillfrågade att staten bör ha ansvaret att erbjuda offentlig barnomsorg för att mammorna och papporna skall ha samma möjlighet att jobba. Italien är det land där flest, över 85 procent, anser att så ska vara fallet.
- Undersökningen visar att både män och kvinnor i Europa är medvetna om att männen måste ta ett större ansvar för barnen. I alla länder ansåg över 70 procent av de tillfrågade att pappor bör ägna mer tid åt sina barn för att mammorna skall ha samma möjligheter att jobba.
- I alla länder, förutom Storbritannien, ansåg en något större andel kvinnor än män att pappor bör ägna mer tid åt sina barn.
- Europaundersökningen visar att de yngre åldersgrupperna har lika ojämsställda attityder som de äldre. I Polen, Italien och Tyskland ansåg färre i åldersgruppen 15 till 24 år att papporna bör ta ett större ansvar för barnen jämfört med de i åldersgruppen 55-64 år.
- En majoritet tycker inte att kvinnor med små barn under skolåldern bör arbeta i samma utsträckning som pappor. Speciellt stort är motståndet till det i Storbritannien, 70 procent och i Polen, 63 procent. I Italien och Sverige och även i Tyskland är sympatierna för, och antipatierna mot, att mammor med förskolebarn ska arbeta i samma utsträckning som papporna mer jämt fördelade.

Bakgrund

Många av EUs medlemsländer har idag system som motverkar yrkesarbete bland kvinnor med barn och även motverkar möjligheter för män att i sitt yrkesliv kunna ta sitt föräldransvar. I stället är systemen byggda för att man ska leva i par där mannen arbetar och står för en ekonomisk försörjning och kvinnan tar hand om barnen med hemmet på heltid. Detta har börjat få konsekvenser för nativiteten i dessa länder.

TCO har i en tidigare studie¹ visat att de länder som har de mest konservativa värderingarna när det gäller könen olika roller, är de länder som det idag föds minst barn i.

Europakommissionens Grönbok² om den demografiska utvecklingen³ refererar också till undersökningar som visar att det finns ett gap mellan hur många barn europeer skulle vilja ha (2.3) och hur många de faktiskt har (1.5). Exempelvis är i Tyskland 30 procent⁴ av kvinnor i åldrarna 34-40 år barnlösa, dubbelt så många som i Frankrike.

Svårigheterna att förena förvärvsarbete med föräldraskap ger utslag både i låga födelsetal, men också naturligtvis i låga förvärvstal för kvinnor. I Lissabonstrategin⁵, som är Europeiska Unionens strategi för tillväxt, från år 2000, har man satt upp målet att kvinnors sysselsättningsgrad ska uppgå till minst 60 procent år 2010. Det kommer att bli en utmaning för många av EUs medlemsländer.

Genomsnittet för kvinnors sysselsättningsgrad⁶ i EU totalt är idag 56 procent, medan den för män är 72 procent. I Sverige är andelarna 70.5 procent för kvinnor och 73.5 procent för män⁷.

Tabell I. Förvärvsfrekvens i åldern 15-64 år, undersökta länder och i EU totalt.

	Kvinnor	Män
EU (25 countries)	55,7	70,9
EU (15 countries)	56,8	72,7
Sverige ⁸	70,5	73,6
Storbritannien	65,6	77,8
Tyskland	59,2	70,8
Italien	45,2	70,1
Polen	46,2	57,2

¹ Utan jämställdhet stannar tillväxten, TCO, Värdeskapande tillväxt nr 1, 2004

² En grönbok är ett meddelande från kommissionen inom ett visst ämnesområde. Med grönböckerna vill man stimulera till debatt och samrådförfarande. En vitbok innehåller förslag till gemenskapsåtgärder inom ett visst ämnesområde. En vitbok kan i vissa fall leda till konkreta handlingsplaner inom det aktuella ämnesområdet.

³ Communication from the Commission, Green Paper "Confronting demographic change: A new solidarity between the generations" sid 5, Brussels, 16.3.2005, COM(2005) 94 final

⁴ TIME Europe Magazine: Why Merkel is not enough – Jan 30, 2006/Vol. 167 No. 5

⁵ EUs strategi från våren 2000, för att på bred front möta de ekonomiska, sociala och miljö utmaningar som EU står inför, för att EU ska kunna förverkliga sitt mål att bli världens mest konkurrenskraftiga ekonomi till år 2010.

⁶ Eurostats hemsida, uppgifter för år 2004.

⁷ Denna skillnad beror delvis på att det är en något högre andel kvinnor i utbildning.

⁸ (Sverige och Danmark utmärker sig på så sätt att man har en större andel i utbildning även i åldersgruppen över 24 år).

Eurostat har också undersökt anledningarna till varför människor inte deltar i arbetskraften. Det visade sig att andelen som uppgav att det beror på ”familjeansvar” i Sverige utgjorde elva procent av alla som inte ingick i arbetskraften, medan motsvarande andel för EU i genomsnitt var 16-17 procent. I Storbritannien var det 27 procent som inte fanns i arbetskraften på grund av ”familjeansvar”, i Tyskland 19 procent, i Italien 17 procent och i Polen 12 procent.

Grunden för jämställdheten är lika möjligheter för kvinnor och män att delta i arbetslivet. Kvinnors deltagande i arbetslivet ökar i många länder, men fortfarande är kvinnors sysselsättningsgrad i de flesta medlemsstater markant lägre än männens. Ofta beror dessa skillnader på bristen på subventionerad och trygg barnomsorg men också på strukturella skillnader och attityderna till jämställdhet.

Europa står inför en demografisk kris som påverkar tillväxten, pensionssystemen och arbetslivet därför att det föds allt färre barn, och därför att vi lever allt längre upp i åldrarna. Den yrkesaktiva andelen av befolkningen minskar i många av Europas länder, samtidigt som det behövs fler arbetade timmar för att öka den ekonomiska tillväxten. Därför måste kvinnors sysselsättningsnivå i Europa öka. Attityderna till jämställdhet och kvinnors deltagande i förvärsarbete är inte bara en rättvise- och demokratifråga utan också viktigt för den framtida ekonomiska tillväxten.

Även om det finns stora skillnader mellan medlemsstaterna är den övergripande situationen alarmerande. Andelen i arbetskraften i EU kommer att sjunka redan 2011 och enligt EU-kommissionen kommer den demografiska utvecklingen leda till att den potentiella ekonomiska tillväxten halveras.

I många europeiska länder går dessutom födelsetalen ner när kvinnors sysselsättning ökar, därför att livspusslet inte går ihop för den, oftast kvinnan, som skall sköta både barn och yrkesliv. En allt större andel av kvinnorna i Europa tvingas välja bort barn, ofta därför att papporna inte förväntas ta något ansvar för omsorgen, och för att arbetet ännu inte är möjligt att kombinera med ett föräldraansvar. Endast en av åtta män funderar på att ta ut föräldraledighet, medan ännu färre faktiskt gör det.

Verkligheten för många familjer handlar om att behöva betala motsvarande 4 000 till 6 000 kronor per barn i månaden i dagisavgifter och inse att det inte lönar sig att arbeta på grund av marginaleffekterna. Dessutom är det många som inte vet om de har jobbet kvar efter föräldraledigheten. Ojämställda attityder och ett diskriminerande arbetsliv bidrar till uppskjutet barnafödande och låga födelsetal. Det förlegade systemet med barnpassning hemma hos mamma är inte längre funktionellt. Exempelvis är 30 procent av tyska kvinnor mellan 34 och 40 år barnlösa, dubbelt så många som i Frankrike. Bland akademiker och chefer är andelen högre.

Jämställdhet är en fråga om att både förbättra mänskliga rättigheter och på samma gång skapa en hållbar ekonomisk utveckling. Missar EU och medlemsstaterna att se båda dimensionerna förlorar man verktygen för att förbättra arbets- och levnadsvillkoren i Europa.

Det handlar om att stödja individers rättigheter och val oavsett kön. Skall man möta framtida utmaningar ifråga om arbetskraftsutbudet måste man arbeta för att öka kvinnors sysselsättningsgrad samt för ett arbetsliv som räknar med att människor kan ha barn att ta hand om.

Om undersökningen

TCO har i en unik intervjuundersökning i fem länder, Sverige, Italien, Tyskland, Storbritannien och Polen, undersökt attityder till jämställdhet och barnomsorg. Studien omfattar 1 000 personer i varje land och genomfördes via telefonintervjuer under första hälften av oktober 2005, av undersökningsföretaget Field Work Scandinavia. Frågorna ingick i en större undersökning som också inkluderade frågor om synen på globaliseringen.

I undersökningen fick man ange i vilken grad man instämde, eller inte instämde i tre olika påståenden, vilka var följande:

1. "Mammor med barn under skolåldern bör arbeta i samma utsträckning som pappor."
2. "Det borde vara statens ansvar att erbjuda offentlig barnomsorg för att göra det möjligt för småbarnsföräldrar att förvärvsarbeta."
3. "Pappor borde ägna mer tid åt sina barn och hemmet så att mammor får samma möjlighet att arbeta som dem."

Svarsalternativen var följande:

"Instämmer starkt", "Instämmer", "Varken instämmer eller instämmer inte", "Instämmer inte", "Instämmer inte alls".

Utöver dessa femsvarsalternativ var det en liten andel som inte ansåg sig kunna svara på frågan. Dessa utgjorde som minst 0 procent och som mest 3 procent. Utöver dessa finns det de som valde svarsalternativet "Varken instämmer eller instämmer inte".

De var en betydligt större andel. Denna andel framgår av att de sammanlagda andelarna Ja- och Nej-svar inte utgör 100 procent. Man kan alltså se hur stor andelen som har svarat "Varken instämmer eller instämmer inte" är, genom att lägga ihop andelen Ja- och Nej-svar och dra den summan från 100 procent.

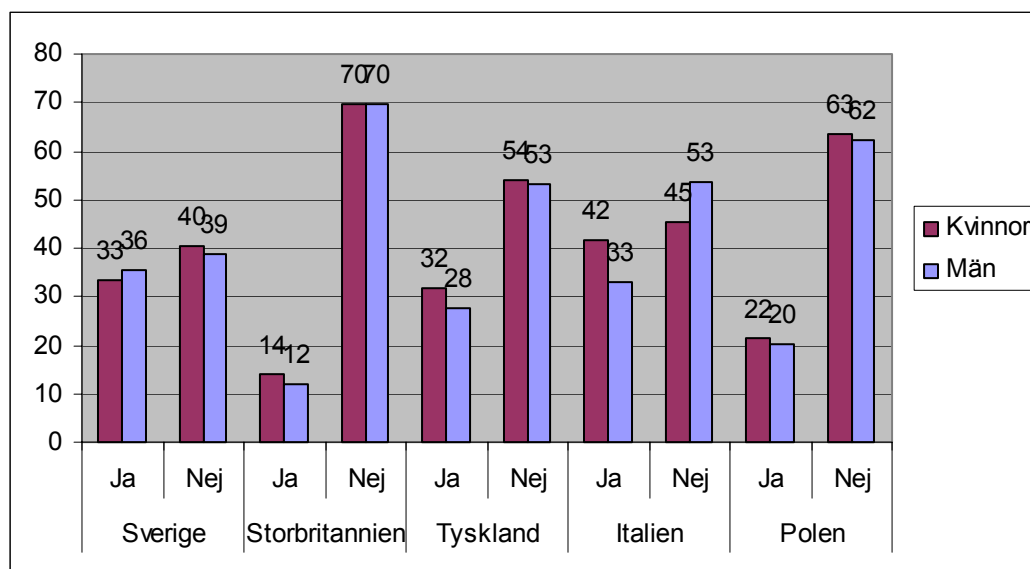
Resultat

”Mammor med små barn under skolåldern bör (inte) arbeta i samma utsträckning som pappor”

Generellt sett är det en majoritet som inte tycker att mammor med små barn under skolåldern bör arbeta i samma utsträckning som pappor. Åsikterna skiljer sig dock mellan länderna.

Minst stöd för tesen finns det i Storbritannien, där bara 13 procent anser att mammor med förskolebarn bör arbeta i samma utsträckning som pappor, istället är det 70 procent av brittiska kvinnor och män som inte instämmer i påståendet. Bland dem finns det heller ingen skillnad i åsikt mellan könen. I Sverige är det 40 procent som är negativa, i Italien 49 procent, Tyskland 54 procent och i Polen 63 procent negativa till att kvinnor med förskolebarn bör arbeta i samma utsträckning som pappor.

Diagram I. ”Mammor med små barn under skolåldern bör arbeta i samma utsträckning som pappor”

- Ja - = "Instämmer starkt" och "Instämmer"
-Nej- = "Instämmer inte alls" och "Instämmer Inte"
Andel i procent

I Italien finns det dock en viss skillnad mellan kvinnors och mäns uppfattning. Bland kvinnorna är det ungefär lika många som instämmer i påståendet som det är som inte håller med om det, 42 och 45 procent, medan det bland italienska män är en större andel som anser att kvinnor med förskolebarn inte bör arbeta i samma utsträckning som männen, 53 procent, och 33 procent positiva, samma andel som bland svenska och tyska kvinnor som är positiva till påståendet (33 procent).

En skillnad i åsikt mellan Sverige och Tyskland återfinns däremot i andel som uttrycker att de inte instämmer i påståendet. I Sverige är den andelen 40 procent och i Tyskland 54 procent. Dessutom är Sverige ensamt om tendensen att ha män som i lite högre utsträckning än kvinnorna tycker att mammor ska arbeta i samma utsträckning som papporna. Det är dock bara en tendens, och inte statistiskt säkerställt.

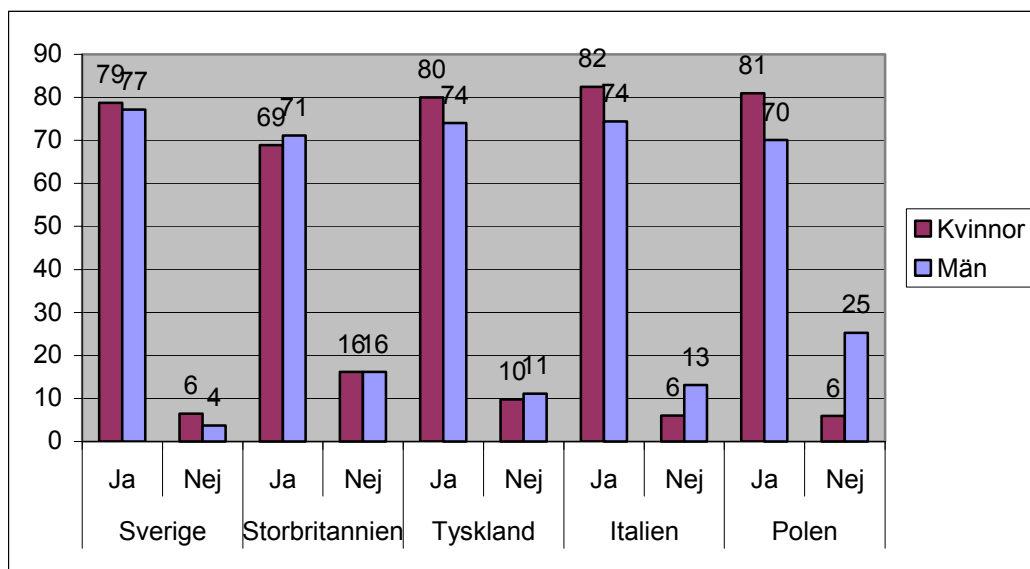
Polen är näst Storbritannien mest negativ till att mammor med små barn ska arbeta lika mycket som papporna. Drygt 20 procent instämmer och drygt 60 procent är emot.

"Pappor bör ägna mer tid åt sina barn och hemmet så att mammor får samma möjlighet att arbeta som dem".

Vår undersökning visar att både män och kvinnor i Europa är medvetna att männen måste ta ett större ansvar för barnen och hemmet. I alla länder anser över 70 procent av de tillfrågade att pappor bör ägna mer tid åt sina barn och hemmet för att mammor ska få samma möjlighet att jobba.

I Italien och Sverige håller 78 procent med om påståendet, i Tyskland 77 procent, Polen 76 procent och Storbritannien 70 procent. I alla länder, förutom Storbritannien, anser en större andel kvinnor än män att pappor bör ägna mer tid åt sina barn och hemmet. Motståndet mot att pappor ska ta ett ökat ansvar är störst bland Polens män, av vilka 25 procent inte håller med om att männen bör ta ett större ansvar för barn och hem. Störst motstånd bland kvinnor och män tillsammans finner vi i Storbritannien, där 16 procent av båda könen motsätter sig påståendet.

Diagram 2. "Pappor bör ägna mer tid åt sina barn och hemmet så att mammor får samma möjlighet att arbeta som dem".

- Ja - = "Instämmer starkt" och "Instämmer"
-Nej- = "Instämmer inte alls" och "Instämmer Inte"
Andel i procent

De yngre åldersgruppernas attityder till jämställdhet kommer att spela en stor roll för den ekonomiska utvecklingen. Skall Europas länder bli mer konkurrenskraftiga måste både kvinnors och mäns talanger och förmågor tillvaratas. Man skulle kunna förvänta sig att yngre åldersgrupper har en mer jämställd attityd än de äldre, men TCOs undersökning visar att så inte är fallet. I Polen, Italien och Tyskland är det färre i åldersgruppen 15 till 24 år som anser att papporna bör ta ett större ansvar för barnen och hemmet än det är i åldersgruppen 55-64 år. Det finns alltså mycket som talar för att även de yngre i många länder bibehåller ålderdomliga könsroller vilket kommer att leda till ett fortsatt ojämnt arbetsliv i Europa.

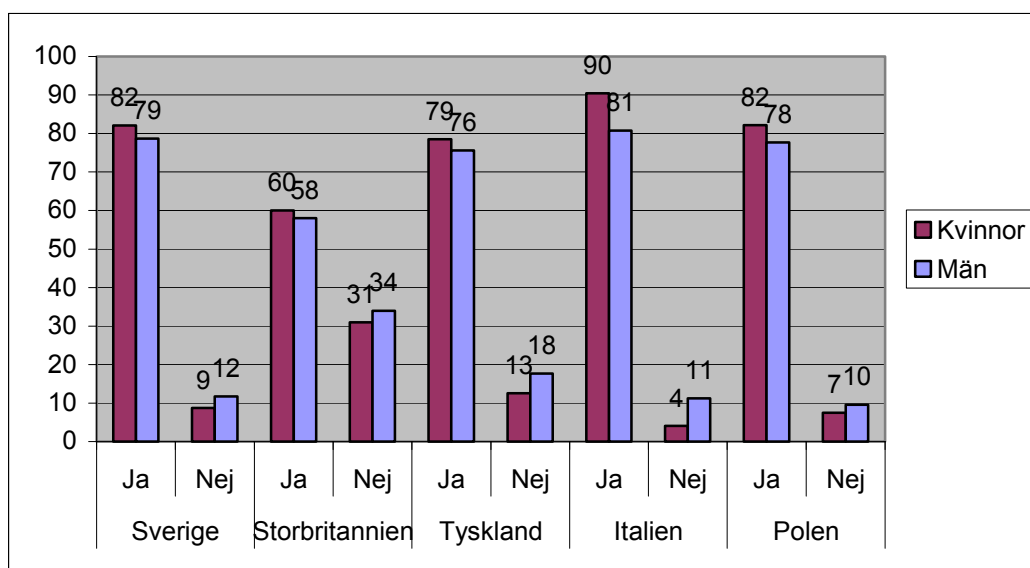
"Det bör vara statens ansvar att erbjuda offentlig barnomsorg för att småbarnsföräldrar ska kunna arbeta."

I alla länder anser en överväldigande majoritet av de tillfrågade att det bör vara statens ansvar att erbjuda offentlig barnomsorg för att småbarnsföräldrar ska kunna arbeta. Italien är det land där flest, över 85 procent, anser att så bör vara fallet. I Sverige och Polen anser 80 procent att det bör vara statens ansvar att erbjuda offentlig barnomsorg, i Tyskland 77 procent och i Storbritannien 59 procent.

I alla länder anser kvinnorna i något högre grad än männen att staten bör ha skyldighet att erbjuda barnomsorg för alla. I till exempel Italien anser 90 procent av kvinnorna jämfört med 81 procent av männen att staten bör ha detta ansvar. Skillnaderna är dock små i övriga länder.

Storbritannien är inte i samma grad positivt inställd till påståendet. Även om en majoritet på nära 60 procent är för, så utgör andelen mot, nästan en tredjedel av britterna (33 procent). Det behöver dock inte tolkas som att man inte ser ett behov av barnomsorg för att föräldrar ska kunna arbeta. Det kan lika gärna vara ett uttryck för att man föredrar andra ägandeformer än offentliga, så som privata eller kooperativa i större utsträckning än i de andra undersökta länderna.

Diagram 3. "Det bör vara statens ansvar att erbjuda offentlig barnomsorg för att småbarnsföräldrar ska kunna arbeta."

- Ja - = "Instämmer starkt" och "Instämmer"
 -Nej- = "Instämmer inte alls" och "Instämmer Inte"
 Andel i procent

Slutsatser

Undersökningen visar att det finns en vilja att dela mer jämställt på omsorgen om barn och hem. Den visar också att det finns en opinion för en kraftigt utbyggd offentlig förskola i EUs länder. Det som fattas är politiska reformer och incitament för att förverkliga detta.

En av nycklarna till ökad nativitet är hur omsorgen om barnen organiseras och finansieras. För barnomsorgen i EU står idag huvudsakligen kvinnor, som ger upp sitt eget ekonomiska oberoende och yrkesutveckling på grund av bristen på prisvärd barnomsorg av god kvalitet.

Om man ska kunna höja födelsetalen krävs radikala förändringar. Kvinnor måste kunna välja att skaffa barn och samtidigt kunna förbli ekonomiskt oberoende och ha möjlighet att utvecklas i sin yrkesroll⁹, och kunna dela ansvaret för hushållsarbetet och familjeansvaret lika med männen. Männen måste också kunna ta detta ansvar utan att bli diskriminerade på sin arbetsplats.

Ökad jämställdhet börjar i arbetslivet, genom att förbättra förutsättningarna för både kvinnor och män att ta ut föräldraledighet utan att riskera sitt jobb. Det handlar också om att småbarnaföräldrar skall ha rimliga arbetstider, för att kunna hantera livet både på arbetsplatsen och hemma med barnen. Vi måste skapa ett arbetsliv som respekterar att mammor och pappor tillsammans, vid sidan om jobbet, kan ta det ovillkorliga ansvaret för sina barn.

Samtidigt som inställningen till jämställdhet är fundamental för tillväxten visar erfarenheterna att området i det närmaste är tabu för politiska förändringar. I flera av de stora ekonomierna i EU är såväl attityder som välfärdssystem inte anpassade för ett samhälle där såväl män som kvinnor tar ansvar för såväl arbete och inkomst som för familjen. Det hindrar dessa länders förutsättningar för tillväxt men det innebär också påfrestningar på EUs ekonomi.

Det är därför hoppfullt att EU genom två initiativ börjar utarbeta en politik för att möta de demografiska utmaningarna. EU-kommissionen har nyligen publicerat ett meddelande om åtgärder för att möta den demografiska utmaningen. Dessutom har sex stats- och regeringschefer med Göran Persson som initiativtagare lagt fram en jämställdhetspakt.

Detta är en start för att få livspusslet att gå ihop för fler kvinnor och män men det behövs mycket mer av genomslag i EUs praktiska politik för att förändra attityder och arbetsliv.

- Arbetstidsdirektivet måste utformas så att det stödjer en utveckling av enarbetsorganisation som ger möjligheter att förena arbete med familjeansvar. Därför måste möjligheten för medlemsländer att välja bort arbetstidstaket, den så kallade opt-outen, försvinna. I direktivet fastställs minimikraven för arbetstid, bland annat dygnsvila, raster och årlig semester. Ett fortsatt undantag för länder innebär väsentliga försämringar för arbetstagarna.
- EU bör också skärpa föräldraledighetsdirektivet, till förmån för en längre och betald ledighet, som uppmuntrar föräldrarna att dela ledigheten lika. Direktivet ger idag alla EUs medborgare rätt till minst tre månaders föräldraledighet med anledning av ett barns födelse eller vid adoption av ett barn.

⁹ Även andra orättvisor på den europeiska arbetsmarknaden kan till stora delar kopplas till ett ojämnt fördelat familjeansvar mellan kvinnor och män. Ett fåtal kvinnliga ledare både på mellan- och toppnivå, kvinnor har lägre lön än män för likvärdigt arbete, och ett utbrett deltidsarbete bland kvinnor.

- Kommissionen bör i sina strukturfondsprogram uppmana medlemsstaterna att använda dessa pengar till att bygga ut barnomsorgen i de länder där det behövs, i enlighet med vad medlemsstaterna kom överens om i Barcelona enligt löften i nämnda vägkarta.

Urholkade regler, osäkra anställningar och ökad arbetstid minskar jämställdheten, minskar barnafödandet och riskerar att försämra den uthålliga tillväxten och urholka välfärdssystemen. Det är dags att EU börjar ägna lika mycket tid och politisk kraft åt de demografiska utmaningarna och jämställdheten mellan kvinnor och män som de ekonomiska frågorna.

Vad Europa framförallt behöver idag är fler arbetade timmar, om välfärden och konkurrenskraften ska kunna bibehållas. Detta går inte att uppnå utan att kvinnors sysselsättningsgrad ökar.

För att det skall kunna förverkligas, och för att utvecklingen inte ska resultera i en demografisk kris beroende på att kvinnor måste välja mellan yrkesarbete och barnafödande, måste Europas regeringar bygga ut billig och trygg barnomsorg och ge samma förutsättningar för män och kvinnor att delta i arbetslivet och samhället.

En utbyggd barnomsorg kan dock bara bota en del av bristen på jämställdhet. Lika viktigt är det att uppmuntra männen att ta ansvar för barn och hem så att livspusslet går ihop för både kvinnor och män. Barn har rätt till båda sina föräldrar, inte bara den ena. Det behövs fler manliga och kvinnliga förebilder som delar ansvaret för hem och barn.

TCO

TCO är en facklig centralorganisation som har 17 medlemsförbund med tillsammans 1,3 miljoner medlemmar. Därav är 60 000 studerandemedlemmar i något av fackförbunden inom TCO.

Bland TCO-förbundens medlemmar finns många olika yrkesgrupper, allt från civilekonomer, jurister, civilingenjörer och statsvetare till socionomer, lärare, sjuksköterskor, poliser och skådespelare. TCO är den fackliga centralorganisation vars förbund organiserar flest akademiker.

TCO-förbunden finns inom alla områden på arbetsmarknaden, inom såväl privat och offentlig sektor som inom tjänste- och tillverkningsindustrin. Fackförbunden har stora kunskaper och lång erfarenhet av de spelregler som gäller mellan anställda och arbetsgivare.

Vill du veta mer? Gå in på www.tco.se.

FTF – facket för försäkring och finans

försvarsförbundet

FINANSFÖRBUNDET

JOURNALIST
FÖRBUNDET

Lärarförbundet

Polisförbundet

SFHL

SKTF

symf

teaterförbundet
fackförbundet för scen & media

Tco

Besöksadress: Linnégatan 14 • Postadress: 114 94 Stockholm
Telefon: 08-782 91 00 • www.tco.se